

GLOSÝ

Radek Malenovský

DŮVĚRYHODNOST JUSTICE: NAD ROZSUDKY VE VĚCI ODVOLÁNÍ
VRCHNÍHO STÁTNÍHO ZÁSTUPCE

Abstrakt: Existence nestrannosti je určena na základě subjektivního testu, to jest na základě osobního přesvědčení konkrétního člena justice v dané věci, a také na základě objektivního testu, spočívajícího ve zjištění, zda byly poskytnuty záruky dostatečné pro vyloučení jakékoli důvodné pochybnosti v tomto ohledu. Pokud jde o objektivní test, je třeba určit, zda existují ověřitelné skutečnosti, které by mohly vzbudit pochybnosti, pokud jde o jejich nestrannost. Rozhodné je, zda tato obava může být považována za objektivně odůvodněnou. V tomto ohledu má určitý význam i to, jak daný případ působí, neboli „nestačí jen, aby bylo spravedlnosti učiněno za dost, musí jí být viditelně učiněno za dost“. V sázce je totiž důvěra, kterou justice v demokratické společnosti musí ve veřejnosti vzbuzovat. Nejde pouze o to prokázat, zda k ovlivňování nebo nátlaku na člena justice došlo, či nikoli, ale že je důležité, aby byla nestrannost patrná navenek. Státní zástupci jsou státní zaměstnanci, jejichž úkolem je přispívat k řádnému výkonu spravedlnosti. V tomto smyslu tvoří součást soudního systému. Je v obecném zájmu, aby též požívali veřejné důvěry. Tento text kriticky zkoumá naplnění uvedených principů, tedy hledisek důvěryhodnosti justice, v tzv. kauze Rampula, včetně v rozsudcích správních soudů (i Nejvyššího správního soudu) ve věci odvolání Vrchního státního zástupce v Praze.

Klíčová slova: důvěryhodnost justice, vnější zdání řádného chodu spravedlnosti, objektivně odůvodněná obava o nestrannost, odvolání vrchního státního zástupce

ÚVODEM

Nejen soudce,¹ ale i státní zástupce je povinen napomáhat v upevňování důvěry v justici. Kupříkladu, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství (např. § 24, § 28) ukládá státnímu zástupci povinnosti za účelem důvěry v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství a státního zástupce. Úkolem státních zástupců je přispívat k řádnému výkonu spravedlnosti. V tomto smyslu tvoří součást soudního systému. Je v obecném zájmu, aby též požívali veřejné důvěry, již kvůli respektování výsledků trestního řízení. Výkon působnosti státního zastupitelství musí nejen nezávislý a nestranný skutečně být, ale musí se i na venek jevit, že nezávislý a nestranný je.

1. SPRAVEDLNOST MUSÍ BÝT NEJEN VYKONÁVÁNA, ALE MUSÍ SE I JEVI, ŽE VYKONÁVÁNA JE

Správní Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 2. 2012, sp. zn. 5 A 310/2011², zrušil rozhodnutí ministra spravedlnosti o odvolání vrchního státního zástupce v Praze

¹ Srov. např. § 80 a § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích.

² K dispozici veřejnosti je i na internetu, např. na <http://cs.scribd.com/doc/82610904/Rozsudek>.

Vlastimila Rampuly (dále jako „VSZ“). Tento rozsudek podle mého úsudku může být interpretován i tak, že obsahuje prvky formálního přístupu. Například jde o zhodnocení otázky, zda VSZ ohrozil důvěryhodnost státního zastupitelství následujícím jednáním.

V tzv. **kauze IPB** (vedené u Vrchního státního zastupitelství v Praze pod sp. zn. 9 VZV 19/2008) totiž VSZ vydal dne 22. 4. 2008 dozorové státní zástupkyni pokyn k nepodání odvolání přímo do protokolu o hlavním líčení proti případně zprošťujícímu rozsudku, aniž důkladně znal spis a aniž VSZ tehdy pokyn jakkoli odůvodnil. Městský soud na otázku, zda VSZ ohrozil důvěryhodnost státního zastupitelství, odpověděl negativně. S odůvodněním, že VSZ byl oprávněn pokyn vydat, neměl povinnost ho odůvodnit a pokyn (v pozdějším řízení, tj. před ministerstvem) racionálně vysvětlil. Racionální vysvětlení pokynu ze strany VSZ podle městského soudu tkvělo v tom, že VSZ jen reagoval na informace sdělené mu podřízenými vedoucími pracovníky ohledně zamýšleného postupu dozorové státní zástupkyně, která byla tvrdošíjně odhodlána i přes změnu důkazní situace v rozporu se zásadou odbornosti na místě po vyhlášení rozsudku odvolání podat.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 12. 6. 2012, sp. zn. 1 As 51/2012, rozsudek městského soudu sice zrušil, nicméně vytkl VSZ jako hlavní nerespektování zásady „toliko“ odbornosti; to proto, že VSZ pokynem zasáhl do věci, aniž o ní byl dostatečně informován. Porušení **principu důvěry v nezávislost a nestrannost výkonu státního zastupitelství** pokynem však Nejvyšší správní soud **podcenil**,³ pokud lze vůbec říci, že to argumentačně vytýká. Nejvyšší správní soud konkrétně nevysvětluje, **proč** pokyn ohrozil důvěru v nestrannost a nezávislost státního zastupitelství. Pokusme si tedy nyní dovysvětlit, proč pokyn ohrozil důvěru v nestrannost a nezávislost státního zastupitelství.

Někteří pachatelé jsou schopni a ochotni svůj velký faktický mocenský potenciál uplatnit i k ovlivnění průběhu trestního řízení, k „zametení věci pod koberec“.⁴

Na začátek se vraťme v kauze IPB na časové ose o něco zpět, tedy do doby bezprostředně nepředcházející v dělení předmětného pokynu. Již dlouho před vyhlášením zprošťujícího rozsudku byly medializovány nestandardní okolnosti v případech týkajících se IPB. Ministr financí po uzavření smíru s Nomurou – na základě usnesení vlády – požádal prezidenta republiky o udělení milosti pro zástupce Nomury (obviněné v případech kolem IPB). Podnět k udělení milosti ze strany vlády byl nestandardní (např. jej mohli vnést sami obvinění). Racionálním vysvětlením tak je (minimálně i), že smyslem bylo zvýšit pravděpodobnost udělení milosti. Tento motiv byl poté v podstatě potvrzen – s poukazem na finanční státní zájmy, neboť vládní žádost o milost měla být neformální součástí smíru státu s Nomurou.⁵ Prezident republiky odmítl milost udělit. Ministr financí adresoval orgánům justice zabývajícím se případy kolem IPB (Městskému soudu v Praze, Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze a protikorupční policii) dopis, v němž uváděl mimo jiné, že stát se v důsledku narovnání s Nomurou necítí být poškozeným, netrvá na prověření jeho příp. podání a že jako jediný mohl být poškozen.⁶ Z toho přinejmenším

³ To i – například – umístěním do až poslední věty odstavce, uvedením až po přijetí závěru na podkladě jiných argumentů (porušení principu odbornosti – např. bod 127. a 129.).

⁴ Viz i odlišné stanovisko soudce Jana Musila k nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 17/10.

⁵ Viz např. <http://hn.ihned.cz/c1-19876950-bez-zadosti-o-milost-by-dohoda-nebyla>.

⁶ Srov. text dopisu např. na http://ekonomika.idnes.cz/ekonomika.aspx?c=A061215_114430_ekonomika_ven..

plynul **nestandardní** a relativně **intenzivní zájem vlády na tom, aby obvinění v případech kolem IPB nebyli shledáni vinnými**. Okolnosti tak kladly přísnější požadavky i na VSZ vystříhat se všeho, co mohlo ohrozit důvěryhodnost v nezávislý a nestranný výkon státního zastupitelství. Též uvedený rozsudek správního městského soudu uznal, že kauza IPB byla sledována veřejností.

Nadto – obhajitelný je snad i závěr silnější. Totiž, ministerstvo financí sice později uvádělo, že v dopise šlo jen o konstatování relevantní ekonomické skutečnosti, přičemž pominutí právního důvodu pro vznik případné škody je podle ministerstva stát povinen oznámit.⁷ Nicméně dopis obsahoval např. vyslovení názoru, že jako jediný mohl být poškozen právě **jen stát**. To již bylo právní posouzení okruhu osob poškozených trestnými činy, o nichž se tehdy vedla trestní řízení, což přísluší orgánům činným v trestním řízení.⁸ K tomuto dopisu se přidával kontext s předchozí nestandardní vládní žádostí o milost ve prospěch obviněných a v podstatě neskrývaného motivu vlády (souvisejícím se smírem s Nomurou) pomoci obviněným v trestním řízení (tak, aby došlo k zastavení trestního stíhání v důsledku udělení milosti). Proto to bylo možné interpretovat i jako **nabádání** orgánů činných v trestním řízení, aby též hájily „státní zájmy“ – zájmy obviněných na neexistenci odsuzujícího rozsudku. Je třeba reflektovat i (mj.) mocenské postavení vlády (ministra spravedlnosti) jakožto orgánu nejvyšší úrovně (např. postavení kárného žalobce vůči soudcům obecných soudů a státním zástupcům). Proto tyto intervence – vzhledem k jejich obsahu, kontextu a způsobu – mohly vzbudit **navenek nikoli jen subjektivní obavy o nezávislost a nestrannost** orgánů činných v trestním řízení.⁹ Jak plyne i z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, není důvod spekulovat, jak to skutečně bylo. Tedy spekulovat, zda úmyslem intervencí skutečně bylo ovlivnit příslušné orgány justice či na ně činit nátlak, nebo spekulovat, jestli intervence nakonec měly dopad na průběh trestních řízení.¹⁰ **Nestrannost a nezávislost totiž musí být patrná i navenek** (viz též níže). Přesto lze podotknout, že v kauze IPB později došlo právě ke **zproštění obžaloby**. Jisté paralely lze nadto shledat i v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci **Sovtransavto Holding proti Ukrajině** (zejména bod 18. a 22.), konstatujícím porušení práva na nezávislý a nestranný soud proto, že několik politiků nabádalo soudy, aby „hájily zájmy ukrajinských občanů“, „státní zájmy“ (byť tehdy šlo o zásahy konkrétnější, invazivnější).

K uvedenému se nadto přidávají následující okolnosti, tentokrát již bezprostředně předcházející předmětnému pokynu VSZ. Před vyhlášením rozsudku v kauze IPB dozorová státní zástupkyně a tři její nadřízení státní zástupci dospěli shodně k názoru, že odvolání proti případnému zprošťujícímu rozsudku má být podáno hned do protokolu

⁷ Viz např. <http://www.epravo.cz/top/clanky/tlusty-napsal-kvuli-smiru-s-nomurou-policii-zalobcum-i-soudu-45202.html?mail>.

⁸ Navíc, Vrchní státní zastupitelství v Praze patrně v podstatě zpochybnilo smysl dopisu, podle kterého se stát necítí být poškozeným apod.: „Vrchní státní zastupitelství nikdy nepovažovalo a nepovažuje za poškozeného v této věci stát, takže pro nás se na věci nic nemění.“ (srov. http://ekonomika.idnes.cz/tlusty-napsal-kvuli-smiru-s-nomurou-policii-i-soudu-f94-/ekonomika.aspx?c=A061214_182406_ekonomika_ven).

⁹ Koneckonců, srov. např. <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/domaci-ekonomika/clanek.phtml?id=311399>: „...zdroj blízký vyšetřování. Ten také dodal, že dopis státu lze vnímat jako pokus o zastavení činnosti policie.“

¹⁰ Srov. podobně rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci **Sovtransavto proti Ukrajině** (2002, stížnost č. 48553/99, bod 80.) nebo **Kinský proti České republice** (2012, stížnost č. 42856/06, bod 92., 96., 109.).

(vedoucí oddělení, ředitel odboru, I. náměstek VSZ – viz např. s. 5 rozsudku městského soudu). Tito čtyři státní zástupci měli detailnější znalost věci. Navíc, VSZ svůj pokyn učinil až 10 minut před vyhlášením rozsudku (pročež dozorová státní zástupkyně jím byla podle svých slov zaskočena a nebyla schopna na něj reagovat). A neodůvodnil jej, a to ani po dlouhou pozdější dobu, i když tak učinit mohl. Navíc při existující hierarchii, podle které pokyn VSZ přímo dozorovému státnímu zástupci je nestandardní, neboť přeskakuje několik řídicích míst.¹¹

Z těchto nestandardních okolností, včetně politického kontextu žádosti vlády o milost a dopisu ministra, plyne následující závěr. Pokyn mohl u státních zástupců i veřejnosti vzbudit (i) **objektivní pochybnost**, zda jeho hlavním smyslem nebylo – bez ohledu na odbornost – (zastřeně) nabádat podřízené, aby odvolání nebylo podáno **vůbec** (tj. ani později).¹² Tedy, zda VSZ podjatě (ne)prosazoval jen přání politiků, resp. obviněných, a tím i **zásah do nezávislosti a nestrannosti** výkonu funkce státního zastupitelství.

Přitom **nejde jen o to prokázat, zda skutečně k takovému zásahu došlo**. Soudy i státní zastupitelství musí vzbuzovat u veřejnosti důvěru. Proto je určující, jak se situace z objektivního hlediska jeví či může **jevit navenek** (o věc se zajímající veřejnosti). Zde lze připomenout obecnou zásadu – zdůrazňovanou v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva – podle které spravedlnost musí být nejen vykonávána, ale musí se i jevit, že vykonávána je. V oblasti justice tak mají význam i „pouhá“ zdání; v tomto směru je odpovědnost soudců a státních zástupců vyšší než u jiných.

Představme si hypoteticky, že VSZ by chtěl *a priori* (podjatě) dosáhnout, aby odvolání v kauze IPB vůbec podáno nebylo. Pokyn vzdát se odvolání učiněný před vyhlášením rozsudku (bez detailní znalosti okolností případu) by byl zjevně protiprávní. Pokud by VSZ učinil pokyn vzdát se odvolání či odvolání vzít zpět až po vyhlášení rozsudku, hrozila by zjevná věcná nepřesvědčivost pokynu (neboť by mohla objektivně existovat – a třeba i dozorová státní zástupkyně by ji předložila – přesvědčivá argumentace proti rozsudku). Proto by se jako nejpragmatičtější mohl jevit zastřený ústní pokyn nepodat odvolání do protokolu a ponechat si lhůtu k podání odvolání. To právě s vidinou pravděpodobnosti, že – při absenci odůvodnění pokynu a při jeho nestandardnosti v ohledech výše uvedených – státní zástupce skutečný smysl pokynu odhalí. Tedy vyhodnotí, že přáním VSZ je snad nepodat vůbec odvolání, přičemž jakožto podřízený (při vizi kariérního růstu či ne-poklesu) přání „raději“ vyhoví.

Podle VSZ pokyn nebyl primárně určen pro veřejnost. Avšak každý má dle čl. 17 Listiny a čl. 10 Úmluvy **základní právo na informace** o fungování veřejné moci – i orgánů činných v trestním řízení; smyslem je (i) kontrola veřejností. Tím spíše v řízení posléze pravomocně skončeném, bez zřejmých škod na právech třetích osob a vzhledem k intenzitě veřejného zájmu a politického kontextu případů kolem IPB. Není legitimního důvodu, proč by veřejnost neměla mít *a priori* právo znát i obsah uvedeného pokynu. Každý postup státního zástupce by měl obstát před případnou budoucí kontrolou veřejnosti.

¹¹ Ostatně i Vlastimil Rampula zmínil v rozhovoru v médiích obecnou praxi, že se k němu dostávaly jen zprostředkované informace od ředitelů odborů a náměstků (*Právo*, 10. 8. 2011).

¹² Koneckonců, dozorová státní zástupkyně odvolání ani později nepodala. To přesto, že odůvodnění zproštění jejího rozsudku považovala za nekalitní, přičemž na vysvětlenou právě uvedla, že „*již neměla chuť se ve věci dále angažovat, necítila podporu vedení, ztratila „tah na branku“*“ (s. 5 rozsudku městského soudu).

2. VNĚJŠÍ ZDÁNÍ ŘÁDNÉHO CHODU SPRAVEDLNOSTI PODRUHÉ

Jako na spíše formální lze patrně nahlížet na zhodnocení následující otázky správním městským soudem (a protentokrát výjimečně snad i Nejvyšším správním soudem). V tzv. kauze **České pivo** – Nomura, IPB, a.s., a ČSOB, a.s. došlo v listopadu 2008 k výměně dozorové státní zástupkyně. Avšak po sedmi letech přípravného řízení, prakticky před skončením dokazování. Tato změna přinesla obrat a vyústila až do zastavení trestního stíhání. Změna dozorové státní zástupkyně byla odůvodněna optimalizací práce a VSZ s ní souhlasil. Městský soud ani Nejvyšší správní soud v tom VSZ nic nevytkl.

Nicméně – i zde šlo o případ související s IPB, a proto výše rozebraný politický kontext žádosti vlády o milost a dopisu ministra platí i zde. A dozorová státní zástupkyně neměla v úmyslu trestní stíhání zastavit. Zjevně tak hrozilo, že veřejnost bude nikoli neracionálního názoru, že na základě **politického ovlivňování či nátlaku** došlo k výměně dozoruující státní zástupkyně jen proto, že její názor nekonvenoval obviněným, a věc byla přidělena jinému státnímu zástupci, aby poté věc „zametl pod koberec“. Proto výměna této státní zástupkyně mohla vzbudit **nikoli pouze subjektivní pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti** výkonu funkce státního zastupitelství. Ani zde není důvod spekulovat, jak to bylo ve skutečnosti, neboť nestrannost a nezávislost musí být patrná navenek (viz text výše). Přesto i zde lze podotknout, že po výměně státního zástupce skutečně **k zastavení trestního stíhání došlo**.

Objektivní obavy o nezávislost a nestrannost výkonu funkce státního zastupitelství přitom musely platit o to více, když před výměnou státního zástupce v kauze **České pivo** byly medializovány okolnosti tzv. kauzy Čunek. Dne 4. 6. 2007 usnesení státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství („NSZ“) věc delegovalo z Přerova do Jihlavy. Načež dne 3. 8. 2007 jihlavský státní zástupce zastavil trestního stíhání, ačkoli předchozí státní zástupce měl v úmyslu podat obžalobu. Poté veřejně zazněly racionální argumenty ve prospěch závěru o nestandardnosti, příp. nezákonnosti takové delegace.¹³ Posléze bylo veřejně (např. při projednávání tzv. kauzy justiční mafie Krajským soudem v Praze dne 12. 5. 2008) i mediálně prezentováno kupř. svědectví krajské státní zástupkyně o nepatřičných intervencích do vyšetřování kauzy Čunek ve prospěch tehdy obviněného místopředsedy vlády. Došlo i ke kárné žalobě (dne 19. 2. 2008) předsedkyně Nejvyššího soudu na místopředsedu Nejvyššího soudu, která mu vytýkala jednání v kauze Čunek; i to bylo medializováno (později byl místopředseda Nejvyššího soudu nepravomocně zbaven funkce soudce a k zastavení kárného řízení došlo proto, že se vzdal funkce soudce¹⁴). Nejen proto notná část veřejnosti, nikoli neracionálně, interpretovala delegaci v kauze Čunek tak, že jejím smyslem bylo po nepatřičných intervencích zabránit rozhodnutí věci soudem a dosáhnout zastavení trestního stíhání. Evidentně tak hrozilo, že veřejnost bude zamýšlenou záměnu dozoruující státní zástupkyně v kauze **České pivo** vnímat z pochopitelných důvodů jako obdobu kauzy Čunek.

¹³ Viz např. FENYK, J. – HÁJEK, R. Několik poznámek k podmínkám použití výkladu a analogie při rozhodování o odnětí a příkazání věci podle § 25 TrŘ v přípravném řízení trestním. *Trestněprávní revue*, 11/2007, s. 311 a násl.

¹⁴ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2010 sp. zn. 1 Skno 3/2010.

V zájmu důvěry veřejnosti ve státní zastupitelství proto státní zástupce změněn být neměl.¹⁵ Pokud změna nezbytná byla, měla být přezkoumatelně odůvodněna. Odůvodnění „optimalizace práce“ však je **nepřezkoumatelné**. Pouze obecně uvádí kritérium pro změnu státního zástupce, aniž by vysvětlilo, jakými konkrétními skutečnostmi bylo naplněno.

Městský soud i Nejvyšší správní soud argumentoval, že rozhodnutí nového státního zástupce o zastavení trestního stíhání v kauze České pivo nakonec obstálo u NSZ. Avšak výše bylo vysvětleno, že nejde jen o výsledek řízení, ale o garanci spravedlivosti samotného řízení, přičemž nestrannost a nezávislost se musí i navenek jevit. Ostatně rozhodování není exaktní a jako „správný“ může být zhodnocen i názor, který byl přijat i kupř. na politické zadání. Koneckonců NSZ není soud. Dále, jde o **potencionalitu zneužití** případné kompetence změnit dozorového státního zástupce bez přezkoumatelného odůvodnění. Mám na mysli nebezpečí odnímání případů státním zástupcům z důvodu zastávání právního názoru ve věci nekonvenujícího nadřízenému – a následnému přidělování věcí naopak těm, kteří byli vybráni podle jejich předem známého právního názoru na věc nadřízenému konvenujícího, či kteří mají pro *a priori* chtěný právní názor „pochopení“;¹⁶ oba právní názory přitom mohou v rovině „správnosti“ a zákonnosti obstát. Manipulativní přidělování a odnímání věcí bylo charakteristické pro totalitarismus – účelem bylo plnit vůli zadavatele. Účelem objektivního přidělování a odejímání věcí je zajistit nestranné a spravedlivé rozhodování. Toto nebezpečí může být stěžejně zahalováno „jinak zákonností a věcnou správností“ konkrétního rozhodnutí.

Nadto – i Nejvyšší správní soud argumentoval, že dozorová státní zástupkyně neprojevila s výměnou (sebe za jiného) nesouhlas. Šlo ale o stejnou státní zástupkyni, kterou Nejvyšší správní soud na jiném místě rozsudku kritizuje, že i když byla názoru o nesprávnosti pokynu VSZ, odvahu vzepřít se či jej zpochybnit v sobě nenašla (bod 129.–133. rozsudku). Jak tak mohl i Nejvyšší správní soud rozumně presumovat, že neprojevení jejího nesouhlasu značí tentokrát souhlas s tímto úkonem?

Nakonec snad lze poukázat na argumentaci soudů, podle níž změna dozorového státního zástupce či pokyn podřízenému státnímu zástupci zdůvodněna (vůbec či důkladně) být nemusí („z hlediska aktuálního zákonného rámce“). Avšak – právní úprava odůvodnění změny státního zástupce a pokynu nevylučovala (nezakazovala). Případný fakt, že změna dozorového státního zástupce či pokyn nemusí být v obecné rovině vždy odůvodněn, neznačí, že konkrétní okolnosti případu či specifikum věci si odůvodnění žádat nebudou. Tyto konkrétní okolnosti případu (podle mě) naplňovaly i kauzy IPB a České pivo (viz výše).

3. ZÁVĚREM

V kauze IPB i České pivo se proto podle mého názoru VSZ **nevystříhal všeho, co mohlo veřejný zájem na důvěře veřejnosti ve státní zastupitelství v jeho nestranný a nezávislý**

¹⁵ Ostatně, srov. v jistém smyslu přiměřeně i nález Ústavního soudu ze dne 22. 10. 2009, sp. zn. IV. ÚS 956/09, bod 37. (obiter dictum).

¹⁶ K tomu srov. též LATA, J. Nezávislý státní zástupce – zbožné přání nebo dosažitelná realita?. *Bulletin advokacie*. 2010, č. 3, s. 66 a násl.

výkon ohrozit. Kdo jiný než vedoucí státní zástupce druhého nejvyššího stupně státního zastupitelství musí být schopný posoudit, jaké konsekvence kritizovaný postup mohl navenek vyvolat.¹⁷

Správní Městský soud v Praze nešel pod povrch věci a autoritu soudní moci tak mohl spíše snížit. Nejvyšší správní soud v rozsudku – který přitom ve zbývajících aspektech považují za přesvědčivý – sice přiléhavě usoudil, že důvěra ve státní zastupitelství je nezbytná. Nicméně, nejde spíše jen obecnou tezi, umístěnou převážně až v části „*obiter dictum*“ (bod 163.)? Tam, kde by si princip **důvěry v nezávislost a nestrannost výkonu státního zastupitelství** (tzv. jevová stránka nestrannosti a nezávislosti) zasloužil **konkrétní uplatnění**, v rozsudku Nejvyššího správního soudu buď zcela chybí (kauza České pivo) nebo je snad podceňován (např. je vytýkáno VSZ jako hlavní nerespektování zásady odbornosti v kauze IPB). Na druhé straně nelze opomenout zásadní vázanost důvody kasační stížnosti.¹⁸

JUDr. Radek Malenovský

Ústavní soud ČR

¹⁷ Výše bylo odkazováno na ten který pramen (především z internetu) nikoli proto, že by justice měla podléhat náladám veřejného mínění (apod.), nýbrž kvůli doložení informovanosti veřejnosti, popř. pro demonstraci, že obava o nezávislost a nestrannost výkonu funkce státního zastupitelství byla objektivní, nikoli jen teoretická.

¹⁸ Lze snad již jen dodat, že rozsudek Nejvyššího správního soudu i v souvislosti s dozorovou státní zástupkyní (které byl adresován pokyn v kauze IPB) hovoří o nedostatku statečnosti a jiných osobnostních vlastností. Rozsudek by tak při dozorování státní zástupkyně mohl – možná i poněkud paradoxně – vyznívat i mnohem hůře než pro VSZ, kterému se vyčítá hlavně „jen“ neodbornost.

Radek Malenovský

Confidence in Justice: above the Judgments in the Case of the Removal of the Superior Procurator

Abstract: *The existence of impartiality is determined according to a subjective test, that is, on the basis of the personal conviction of a particular member of justice in a given case, and also according to an objective test, that is, ascertaining whether are offered guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect. As to the objective test, it must be determined whether there are ascertainable facts which may raise doubts as to their impartiality. What is decisive is whether this fear can be held to be objectively justified. In this respect even appearances may be of a certain importance or, in other words, "justice must not only be done, it must also be seen to be done". What is at stake is the confidence which the judicial power in a democratic society must inspire in the public. What is at stake is not actual proof of influence or pressure on member of justice but the importance of the appearance of impartiality. The Public prosecutors are civil servants whose task it is to contribute to the proper administration of justice. In this respect they form part of the judicial machinery in the broader sense of this term. It is in the general interest that they should enjoy public confidence. This text critically analyzes if the principle of confidence in justice was in the Rampula's case realised. In this respect this article deals with the judgments of the administrative courts (including the Supreme Administrative Court) in the case of the removal of the superior procurator.*

Key words: *confidence in justice, justice must be seen to be done, fear of impartiality objectively justified, removal of the superior procurator*